

ประเมินผลงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 3 และงานประชุมวิชาการการแพทย์แผนไทย
การแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ 3

บทคัดย่อ

ดร. ศรีณมา ๒๗๗๑๑๑๑

ดร. ครคนศ ลีธีรพันธ์

การประเมินผลครั้งนี้ เป็นการประเมินที่ยึดผลลัพธ์เป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลลัพธ์ระยะสั้นหรือผลเบื้องต้นที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม ซึ่งครอบคลุมทั้งการประเมินผลเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยแบ่งการประเมินผลออกเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ การประเมินผลลัพธ์การจัดการงานมหกรรมสมุนไพร ฯ และการประเมินผลลัพธ์การจัดการประชุมวิชาการ ฯ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง 4 กลุ่มที่ยินดีให้ข้อมูล ได้แก่ ประชาชนผู้เข้าชมงานมหกรรม ฯ จำนวน 782 คน บุคคลที่รับผิดชอบนำกิจกรรมมาจัดแสดงในงานมหกรรม ฯ จำนวน 43 คน ผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการ ฯ จำนวน 431 คน และคณะทำงานคัดเลือกผลงานวิชาการ จำนวน 4 คน ดำเนินการประเมินระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม – 3 กันยายน พ.ศ. 2549 แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ทีมประเมินผลสร้างขึ้นเอง และผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ถ้าเป็นข้อมูลคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นข้อความ นำเข้าสู่การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการประเมินมีดังนี้ ในทัศนะของผู้รับผิดชอบนำกิจกรรมมาจัดแสดงในงานมหกรรมพบว่า 1) งานมหกรรม ฯ มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือ ฯ ในรูปแบบการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ด้วยการพูดคุยซักถามอย่างไม่เป็นทางการ มากกว่าความร่วมมืออย่างเป็นทางการ 2) งานมหกรรม ฯ มีส่วนน้อยในการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ และ/หรือบริการด้านการแพทย์ ฯ และ 3) งานมหกรรม ฯ ส่งผลต่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการแลกเปลี่ยนเชิงวิชาการเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง ในทัศนะของผู้เข้าชมงานมหกรรม ฯ พบว่า 1) งานมหกรรม ฯ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลทางอ้อมต่อการกระตุ้นหรือปลุกเร้าศักยภาพการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ โดยภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก โดยผ่านกระบวนการให้ความรู้/ความเข้าใจด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก จนทำให้บุคคลมีความมั่นใจหรือเชื่อมั่นตนเองว่าสามารถนำความรู้/ความเข้าใจไปประยุกต์ให้เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพในชีวิตประจำวันได้ และ 2) ผู้เข้าชมงานมหกรรม ฯ ส่วนใหญ่พึงพอใจกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ภายในบริเวณงานมหกรรม ฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสวนสมุนไพร ขณะที่ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ฯ เป็นกิจกรรมที่ควรได้รับการปรับปรุงมากที่สุด

ในทัศนะของผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการ ฯ พบว่า 1) ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดการประชุมวิชาการ ฯ ในระดับมากที่สุด ทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ ความประสานเพื่อเข้าร่วมการประชุม เอกสารแจก วิทยากร สื่อ การใช้เวลาสถานที่จัดประชุม และความพึงพอใจต่อภาพรวมของการจัดการประชุม และ 2) การบรรยายเชิงวิชาการครั้งนี้ เพิ่มพูนความรู้และความมั่นใจในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในระดับปานกลาง และสุดท้าย การประเมินทัศนคุณภาพผลงานวิชาการ จากทัศนะของคณะกรรมการ การอ่านบทคัดย่อ และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม พบว่า ผลงานวิชาการที่เผยแพร่ในการประชุมวิชาการ ฯ มีคุณภาพที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชิงระเบียบวิธีวิจัย แต่มีข้อจำกัดในการอ้างอิงสู่ประชากร และการนำไปประยุกต์ใช้

โดยสรุป งานมหกรรมสมุนไพรมานี้ เป็นเวทีที่เปิดกว้างและสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างอิสระ เป็นเวทีแห่งการสร้างโอกาสหรือความนิยมต่อบริการการแพทยนานาชาติ แต่ส่งผลน้อยต่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างเครือข่าย และการพัฒนาศักยภาพชุมชน รวมถึงเป็นปัจจัยทางอ้อมที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการพึ่งตนเอง โดยผ่านการเพิ่มพูนความรู้และความมั่นใจในตนเองว่าสามารถนำความรู้/ความเข้าใจที่ได้รับจากงานมหกรรม ฯ ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวัน ขณะเดียวกัน การประชุมวิชาการ ฯ ครั้งนี้ ถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยผู้เข้าร่วมประชุมพึงพอใจกับการจัดการประชุม และผลงานเชิงวิชาการที่น่าเสนอมีคุณภาพดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเชิงระเบียบวิธีวิจัย แต่เนื้อหาเชิงวิชาการและผลการวิจัย/ศึกษามีข้อจำกัดในการนำไปประยุกต์